

טיב הקהילה

נס"ד

דער בלעטל

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' אויף אידיש

פנשיאות טורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ויחי

י"ח טבת תשפ"ד

די צייטן לויט אופן ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"נ 4:09
מוצ"ש 5:24
ר"ת 6:02

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ת א' 8:22 | סו"ת א' 9:29
סו"ת ב' 9:10 | סו"ת ב' 10:01

די צייטן לויט די ווינטער זייגער

גליח מס:

ס"ב
שנה ב'

טיב

המערבת

ויחי יעקב בארץ מצרים

אט זענען שוין דורכגעגאנגען די הייליגע טעג פון חנוכה, און צוזאמען מיט זיי די הייליגע געפילן וואס מען האט געפילט אין די געהויבענע שעות וואס מען איז געזיין ביי די הייליגע חנוכה ליכט, און געקוקט אויף די הייליגע ליכטעלעך. אלעס וואס איז דארט געווען, איז פארשוואונדן געווארן און יעצט זענען געקומען גרויע טעג ווינטערדיגע און רעגנדיגע טעג וועלכע זענען באדעקט מיט א נעפל, און אזוי ווי די טעג זעען אויס, אזוי איז אויך דער געפיל וואס מען פילט אין זיי - גרו, טונקל און פוסט. מען זוכט עפעס א פאדים פון שמחה און דערהויבנקייט אין וואס זיך צו אנכאפן און זיך דערהייבן פונעם וויסטעניש, אבער עס איז נישטא מען האט נישט אין וואס זיך אנצוכאפן. נו, טראכט מען צו זיך - כאטש דאווען איך אביסל, איך לייג תפילין, איך לערן אביסל יעדן טאג, דאס איז אויך גוט, און מען ווארט אז עס זאל קומען עפעס א י"ט, אדער אן אנדער געלעגנהייט וואס וועט אריינברענגען אביסל שמחה, אביסל חיות אין עבודת השם יתברך, אבער דערווייל ווייסט מען נישט - וויאזוי? וויאזוי גייט מען ארויס פונעם פארפורינגקייט? וויאזוי קען מען האבן מער שמחה און לעבאפט אין לערנען, אין דאווענען, אין קיום המצוות? וויאזוי?

די פרשה פון די וואך הייבט זיך אן מיט די ווערטער "ויחי יעקב בארץ מצרים", מצרים איז מצר-ים, ערות הארץ, דער מקור פון אלע קליפות און מ"ט שערי טומאה, יעקב, דאס איז דער איד, פילט אז ער געפינט זיך אין מצרים ארומגערינגלט מיט מ"ט שערי טומאה, אריינפאלנדיג אין פארשטופטע ערטער וואס ער ווייסט אפילו נישט אויב עס איז מעגליך ארויסצוגיין פון זיי, און נאר מיט גרויס שוועריגקייט געלונגט אים ארויסצוזאגן עפעס א ווארט פון דאווענען אדער לערנען, אדער לייגן תפילין, און ער טראכט צו זיך: אין אזא ארט וואו איך געפין זיך, איז נישט וויכטיג וויאזוי מיין תפילין-לייגן זעט אויס, דער עיקר איז אז איך לייג תפילין. דער אמת איז אבער אז ער ווייסט נישט אז דווקא ווען מען געפינט זיך אין א נידעריגע צייט אדער ארט, און דווקא ווען מען שטייט נישט אין א הויכע מדריגה, איז יעדע תפילה און יעדע מצוה זייער חשוב און גאר דערהויבן פארן אויבערשטן, און ער האט פון זיי גאר גרויס פארגעניגן, מער ווי נארמאל.

דעריבער זאגט אונז די תורה ויחי יעקב - בארץ מצרים, דווקא ווען מען געפינט זיך אין א מצב פון מצרים זאל מען מקיים זיין די מצוות מיט 'יחל, מיט שמחה און לעבעדיגקייט, און דווקא די מצוות זענען ממש לשם שמים און עס איז זיכער אז אין הימל זענען אט די מצוות מער ווי חשוב ווי פילע אנדערע מצוות וואס דער מענטש טוט אינדערצייט פון גדלות המוחין, ווען עס גייט אים גוט און אלעס פארט געשמאק. אט דער איז דער עובד השם באמת וואס דינט אלעמאל דעם אויבערשטן לשם שמים און בשמחה.

(עפ"י טיב התורה - ויחי)

טיב

הפרשה

די פתיחה זאל אייביג זיין מיט שבת והודיה שכל את ידיו

אין די וואכענדיגע פרשה ווערט דערציילט איבער די ברכות וואס יעקב אבינו האט געבענטשט די קינדער פון יוסף הצדיק. די תורה הק' דערציילט אונז אז טראץ וואס מנשה איז געווען דער בכור, האט יעקב אבינו געטוישט דער סדר און געלייגט זיין רעכטע האנט אויף אפרים, דער יונגערער ברודער.

דער פסוק דערציילט אויך אז יוסף הצדיק האט אנגעמערקט פאר זיין טאטע איבער דעם טעות אבער יעקב האט אים געזאגט אז ער ווייסט וואס ער טוט דא.

רש"י אויפן ארט ברענגט אראפ א פשוט פון מדרש, אז יעקב אבינו האט זיך אזוי געפירט על שם העתיד, אבער ווען מען גייט לויט דער טעם וואלט גענוג געווען וואס עס האט פאסירט בשעת מעשה, אז די תורה הק' דערציילט עס אונז און איז מאריך אין דער נושא צו שילדערן אלע פרטים פון די געשעעניש, וויאזוי יוסף הצדיק האט אויסגעשטעלט די קינדער און וויאזוי יעקב אבינו האט געטוישט זיינע הענט, איז זיכער אז עס ליגט אין איר א דעהער וואס די תורה וויל אז מיר זאלן זיך עס אויסלערנען און מיטגעמען אין די שפעטערע דורות.

עס קען זיין אז די סיבה פארוואס יעקב אבינו האט געטוישט זיינע הענט און געלייגט זיין רעכטע האנט אויף אפרים, האט א שייכות מיט די נעמען וואס יוסף הצדיק האט געגעבן פאר זיינע קינדער.

אין פסוק ווערט אויסגערעכענט די טעמים פון ביידע נעמען וואס יוסף הצדיק האט געגעבן פאר זיינע קינדער. אין ביידע נעמען איז ער מרמז די שוועריגקייט וואס ער איז דורכגעגאנגען, און דער שבת וואס ער געבט פאר הקב"ה פאר אלע חסדים, אבער דאך איז דא א חילוק צווישן דער נאמען פון מנשה און דער נאמען פון אפרים.

אין דער צייט וואס אפרים געבט ארויס מער די פאזיטיווע חלק פון זיין איבערגאנג דער פי הרני אלקים בארץ עניי, איז אין דער נאמען פון מנשה מרומז די שווערע חלק וואס

ער איז דורכגעגאנגען אין מצרים, דער חלק פון וועלן פארגעסן די צרות דער נשני אלקים את כל עמלי.

ווען יוסף הצדיק האט געגעבן די

<<< | הפוך אין עמוד ב' |

פען קען הערן שפועס'ן און דרשות פון פורנו ורבנו שליט"א - אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 לשה"ק: 073-2951320

טיב
הודעות

זמנים אויף
קבלת קהל און שיחות
0534-100024

י"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב השגחה

מעשיות אויף השגחה פרטית אשרתן דורך דינארס

דער 'אונטערזאכונג' שדכן

נאך א לענגערע צייט וואס איך האב זיך נישט געזען מיט מיין אלטער ידיד דוד עקיבא האב איך זיך איין טאג באגעגענט מיט אים. פאר יארן לאנג האט ער זיך געהאלטן זייער נאנט צו אונז און פלעגט אריינקלאפן צו אונז אין שטוב און פארברענגען מיט די משפחה אבער לעצטענס, נאך דעם וואס ער איז אריבער וואוינען אין אן אנדערע שטאט, האבן זיך די באזוכן אפגעשטעלט, און וועגן דעם ווען ער איז נאכאמאל געקומען צוגיין איז די שמחה געווען זייער גרויס.

"איר מוזט מיר העלפן טרעפן א שידוך פאר מיין טאכטער", האט דוד עקיבא אונז געזאגט.

"מיר? מיר זענען נישט קיין שדכנים", האבן מיר אים געזאגט. מיט דעם זאך האט דוד עקיבא אנגעהויבן דער שמועס און פון דארט האט זיך עס ווייטער געשפינט ווייטער און ווייטער און מען איז אריבער צו רעדן פון אנדערע זאכן.

דוד עקיבא האט געטרינקען א קאווע, ווען מיין בני בית בעט זיך ביי מיר אז איך זאל איר טון א טובה און אראפטרעגן די מיסט.

"אבער עס איז נאך האלב ליידיג", האב איך נישט פארשטאנען וואס איז די בהלה שוין אראפצוטראגן יעצט די מיסט.

זי האט מסכים געווען צו מיר, אבער זי האט אנגעוויזן אז עס גייט ארויס פון איר א שרעקעדיגע ריח.

איך האב נישט געשפירט די ריח, אבער אז זי בעט האב איך איר געפאלגט, איך האב אראפגעטראגן די מיסט.

אזוי אראפגייענדיג די טרעפ האב איך אריינגעטראכט אין די ביטע וואס מיין גאסט האט מיר יעצט געבעטן און ווי שטארק עס דרוקט אים א שידוך פאר זיין טאכטער, טראכטנדיג וואס קען איך טון דערפאר.

איך בין ארויס אין גאס און פלוצלונג! אומגלויבליך! איך זעה א בחור קומט מיר אקעגן. דער בחור איז געווען זייער פאסיג פאר דוד עקיבא אלעס האט געשטימט, די משפחה'ס זענען געווען פאסיג די סארט, די נאטורן.

מיט איין אטעם בין איך ארויפגעלאפן אין שטוב און דערציילט פאר דוד עקיבא וועמען איך האב יעצט געטראפן און וואס איך דענק.

עס האט אים געפאלן די זאך. עס האט אויך נושא חן געווען ביי די צווייטע זייט און נאכן עס אנטראגן האבן זיך זאכן אנגעהויבן רוקן. געציילטע טעג שפעטער האט מען געבראכן טעלעד און די שידוך איז געווארן.

די פארפאלק האט שוין היינט א שטוב מיט קינדער, אבער זיי זענען נאך געבינדן צו מיר, יעדער מאל זיי מאכן א שמחה לאדענען זיי מיר אן און פארגעסן נישט צו צולייגן צו מיר דעם טיטול 'דער מיסט שדכן'.

די מעשה האט מיר געלערנט, אז ווען עס איז באשערט פון הימל וועט אויך דער אראפטרעגן די מיסט דיר ברענגען די שידוך.

[דערציילט דורך דער בעל המעשה: ק. מ. ס.]

נעמען האט ער איינגעטיילט דער שבת אויף צוויי. איין חלק שבת איז געווען אז ער איז אריבער די שוועריגקייטן די אלע יארן און די צווייטע חלק איז געווען דער שבת אז ער איז שפעטער ארויס פון די אלע צרות און האט זוכה געווען צו א הרחבה אבער עס קען זיין אז די נקודה האט יעקב אבינו אינזינען געהאט ווען ער האט ארויפגעלייגט זיין רעכטע האנט אויף אפרים ווייל דערמיט האט ער געוואלט ארויסהייבן די נקודה, אז א מענטש זאל קוקן אויף די גוטע חלקים בעסער ווי צו קוקן אויף די נישט גוטע חלקים.

דער קוקן אויף די גוטע חלק און לעבן מיט לויב איז איינס פון די יסודות פון א איד, און מען באגעגענט זיך מיט איד איבעראל. מען זעט אז ווען מען גייט דאווענען שמונה עשרה דארף מען אנהייבן מיט שבת והודיה אפילו אז דער איד וויל ביי יענע שמונה עשרה בעטן א בקשה אז ער זאל ווערן אויסגעלייזט פון א צרה, ווייל דער שבת והודיה איז דער יסוד פון יעדן איד.

די תקנה פון אנהייבן מיט דברי שבת האבן חז"ל מתקן געווען אין יעדן מצב, אויך ווען עס גייט שווער פאר א איד, ער האט צרות ווייל אייביג איז דא עפעס אויף וואס מען קען דאנקען.

מידי שבת בשבתו זאגן מיר די שבת פון נשמת כל חי. אין די שבת זאגט מען די ווערטער פון ואלו פינע מלא שירה פים ולשוננו רנה כהמון גליו וּשְׁפֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמִרְחָבֵי רִקיע אִין אֲנוּ מְסַפְּקִים לְהוֹדוֹת לָךְ ד' אֱלֹהֵינוּ עַל אַחַת מְאֹלָף אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת נְסִים וּנְפִלְאוֹת שְׁעִשִׁית עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעַמּוּנוּ.

מען רעדט פון היינט און פון אמאל, און ווען מען איז זיך מתבונן וויפיל צרות און יסורים כלל ישראל איז אריבער אין די אלע דורות און וויפיל מוטשענישן עס איז דא היינטיגע צייטן, אבער מיט דעם אלעם זאגט דער משורר מיט א פשוטות אז אפילו מיט די צרות האט יעדער איד א וועלט אויף וואס צו דאנקען און אז מען וועט אנהייבן דאנקען, וועט מען קיינמאל נישט ענדיגן, ווייל אז מען קוקט ריכטיג איז אלעמאל דא אויף וואס צו דאנקען.

איך האב אמאל געזען א בריוו וואס דער ליובאוויטשער רבי זצ"ל שרייבט פאר איינעם. דער איד שרייבט אים אז עס גייט אים זייער שווער מיט פרנסה. אין די בריוו גיסט ער זיך אויס דאס הארץ און דרוקט זיך אויס אז עס איז אים אזוי ענג, אזוי ביטער, אז ער האט פארלוירן דער טעם אין זיין לעבן.

דער ליובאוויטשער רבי שרייבט אים דארט א מוראדיגע תשובה. ער הייבט אן צו צוגעמען די זאך און זאגט אים אז פון דיינע ווערטער פארשטיי איך אז דו האסט א ווייב, א שטוב מיט קינדער.

צי האסטו אמאל אריינגעטראכט מיט וויפיל בעסער דו שטייסט פון אנדערע? צי ווייסטו אז עס זענען דא הונדערטער מענטשן וואס שטייען אסאך בעסער פינאנציעל ווי דו, אבער לעבן אפ אן עלענדע לעבן און לעכצענען צו האבן א שטוב, א ווייב און קינדער, אבער עס גייט זיי נישט, און ער איז ממשיך דארטן צו רעדן פון זיין שטוב.

ער דערמאנט אז דער איד שרייבט אז ער האט א שטוב אבער דער שטוב איז אים ענג און קליין, און דא הייבט ער אן צו רעדן וועגן דעם און פרעגט אים צי האט ער זיך אמאל מתבונן געווען וויפיל היימלאזע מענטשן עס דרייען זיך ארום אין די וועלט און האבן נישט קיין דאך העכער זייער קאפ? און ער פירט אויס צי לוינט זיך וועגן די דרוקעניש צו פארלירן דער טעם אין זיין לעבן.

די נקודה איז דא ביי יעדן פון אונז! אויך אן ארעמאן וואס איז געדרוקט וועגן חובות, אדער איינער וואס עס פעלט אים עפעס, האט נאך אלץ אזויפיל אויף וואס צו דאנקען, אז מען דארף נאר אויסוועלן צו קוקן אויף די פאזיטיווע זייט ליבערשט ווי צו קוקן אויף וואס מען האט נישט, און אט די נקודה לערנט מען ארויס פון אונזער פרשה.

דער רבוש"ע מאכט אז פאר א מענטש זאל פעלן זאכן ווייל ער וויל אז ער זאל מתפלל זיין צו אים אבער די תפילה דארף זיין מתוך שבת והודיה פון לויב אויף וואס מען האט יא ווייל מען האט אסאך און וואס מען האט איז רובא דרובא מאל מער ווי וואס מען האט נישט, אבער מען האט א בחירה אויף וואס מען זאל קוקן.

זאל השי"ת געבן אז מען זאל זוכה זיין צו קוקן אויף די גוטע חלקים, און דאס זאל ממשיך זיין אויף אונז שפע רב אז מיר זאלן אלעמאל האבן אלעס וואס מען דארף און אז עס זאל אונז קיינמאל גארנישט פעלן.

דער נח פון תפילה

"אשר לקחתי מיד האמרי בחדרי ובקשתי" (מת כב).

געטראכט, וועט ער פטור ווערן פון ביידע צרות אויפאמאל, אויך פונעם ברענגענדיגן בערזל, וואס דער וואס האלט עס ווערט גלייך געפירט צו די תליה, און אויך פונעם איד וואס מאכט מיר אזוי שווער ארבעטן...

איז דער גוי געגאנגען און האט באהאלטן דעם טייערן בערזל ערגעצוואו אינעם הויז פון דעם אידישן בעל-הבית, און ווירקליך נאך עטליכע טעג איז עס דארט געפינען געווארן דורך א גרופע פאליציאנטן וועלכע האבן באזוכט יעדן איינציגן הויז, זוכנדיג דעם פארלוירענעם טייסטער. דער אידישער בעל הבית, אינגאנצן ערשטוינט פונעם געפינס, איז גלייך געבונדן געווארן אין קייטן. ער האט ביטערליך געוויינט אויף זיין אומשולד, אבער גארנישט האט געהאלפן. ווען ער האט גע'טענה'ט אז ער איז בכלל נישט שולדיג, נאר איינער האט באהאלטן דעם בערזל אין זיין הויז, האבן זיך די פאליציאנטן צולאכט, זאגנדיג "אויב די גניבה איז געפינען געווארן אין דיין הויז, ביסטו דער גנב!" און דא, צו זיין גרויס וואונדער, איז צוגעגאנגען דער משרת צום פאליציי הייפט מיט א געמאכטע שרעק, און האט זיך מודה געווען אז ער האט דורכגעפירט די גניבה לויטן באפעל פון זיין אידישן האר, מיטן צוזאג אז ער וועט באקומען א שיינעם חלק דערפון... מער ווי דעם האבן די פאליציאנטן נישט געדארפט - מען האט דאך דא געפינען די גניבה, און יעצט האבן זיי שוין אויך א קלארע און פונקטליכע עדות אויף די גאנצע גניבה.

דער איד איז גלייך געפירט געווארן מיט גרויס שאנד צום ארעסט-הויז, און זיין אורטייל איז שנעל באשטימט געווארן צום טויט דורך הענגען, אין צענטער פון שטאט, למען ישמעו ויראו!

ווען די שמועה דערוועגן איז אנגעקומען צו די אויערן פונעם הייליגן כתב סופר, איז ער שטארק דערציטערט געווארן, איבער דעם שרעקליכן אורטייל וואס איז ארויסגעגעבן געווארן אויף א חשובער איד א בעל משפחה וועלכער איז אינגאנצן אומשולדיג. ער האט זיך גלייך אריינגעלייגט אינעם ענין מיט אלע זיינע כוחות, אויסגעצנדיג אלע זיינע קשרים, און שיקנדיג די בעסטע עסקנים אז זיי זאלן פראבירן מאכן שתדלנות ביי די הויכע פענסטער, אבער גארנישט האט געהאלפן. אויך ווען ער האט געשיקט די נגידים און חשובים פון די שטאט, באגלייט מיט שוחז, זיך לערנענדיג פון יעקב אבינו וועלכער האט געשיקט די מתנות צו עשו הרשע בשעתו, און ווי דער בעל הטורים שרייבט דארט (בראשית לב ז'): "רָמַז לְדוֹרוֹת הַבָּאִים שֶׁיִּתְּנוּ שָׁחַד לְשׂוֹרֵיהֶם", דאס איז א רמז פאר די קומענדיגע דורות, אז מען זאל געבן שוחז פאר די שרים... - האט עס אבער נישט געהאלפן, און זיי האבן נישט מסכים געווען צו טוישן די גזירה. מען האט געזען אז דער פאל איז אנדערש, וויבאלד דער הערשער איז געווען אין א שרעקליכן צארן, און מען האט נישט געקענט אפקילן. ער האט געהאלטן אין איין שרייען און צערנען וועגן די חוצפה פונעם איד, און האט

געדינט אלס רב און פירנדיג זיין הייליגע ישיבה אין די באוואוסטע און בארימטע שטאט 'פרעשבורג', איז זיין השפעה געווען אויסגעשפרייט איבער גאנץ 'אונגארן' און דער אומגעגנט. זיין געוואלדיגע גרויסקייט אין די תורה הקדושה, און פירנדיג כלל ישראל און אויפשטעלן דעם דת התורה'ק איז ברייט באקאנט. מיט זיינע לויטערע תפילות און גרויס קדושה האט ער גע'פועלט' פילע ישועות פארן כלל און פארן פרט, און פילע וואונדערליכע דערציילונגען ווערן דערציילט וועגן אים.

אין א טאג איז דער הייליגער כתב סופר געוואויר געווארן איבער א שרעקליכער פאסירונג וואס איז געשען אין זיין שטאט, פרעשבורג. אין איינער פון די אידישע הייזער האט געארבעט א גוי'אישער משרת, וועלכער איז געווען א שלעכטער מענטש. האט זיך געמאכט א געלעגנהייט, ווען דער הערשער פון שטאט איז געגאנגען אין גאס צוליב זיינע געשעפטן, איז געלונגען פארן אויבנדערמאנטן משרת ארויסצושלעפן דעם אנגעבלאזענעם בערזל פונעם הערשער, אנדעם וואס יענער זאל באמערקן. ווען דער הערשער האט ענדליך באמערקט אז עס פעלט, איז דאס שוין געווען לאנג דערנאך וואס דער שלעכטער משרת איז אנטלאפן און האט זיך באהאלטן אין א זיכערער ארט.

דער הערשער איז געווען אויסער זיך פון צארן. אזא חוצפה איז נישט געהערט געווארן, אז אזוי זאל מען אים בארויבן ביי אים אין שטאט, אינמיטן טאג, ער האט דאס נישט געקענט פארנעמען... און ער האט גלייך געהייסן אז מען זאל צוזאמענעמען אלע איינגעשטעלטע פון די שטאט, וועלכע היטן אויפן ארדענונג און האט זיי דערציילט איבערן שרעקליכן רויב, און ער האט שטרענג געפאדערט אז מען זאל געפינען דעם גנב פאר יעדן פרייז! "מען טאר אויך קיין פאל נישט לאזן די מענטשן פון שטאט הפקר", האט דער הערשער געשריגן, "לאזנדיג אז אזא שרעקליכער גנב זאל זיך דרייען דא צווישן אונז!" בליץ שנעל איז דער באפעל ארויסגעשיקט געווארן, און די פאליציאנטן האבן זיך צושפרייט איבערן גאנצן שטאט, זוכנדיג דעם גנב, און וויסנדיג אז זיי וועלן מוזן אנגיין מיט די זוכענישן ביז דער גנב וועט געפינען ווערן און באקומען זיין שטראף!

ווען דער גוי דער רשע האט געזען אז זיין מצב איז זייער געפערליך, נישט האבנדיג וואו צו אנטלויפן, וויבאלד די פאליציאנטן געפינען זיך איבעראל, און קוקן נאך יעדן איינעם. האט ער באשלאסן, ווי דער שטייגער פון גוים שונאי ישראל פון לאנגע דורות, אז ער וועט זיך ראטעווען פון זיין צרה דורכן עס ארויפלייגן אויף זיין אידישן בעל-הבית, אזוי, האט ער

דער תרגום אונקלוס אויף דעם פסוק איז זייער באוואוסט: "בְּצִלוֹתַי וּבִבְעוֹתַי". - די מפרשים ערקלערן באריכות פארוואס "צִלוֹתַי וּבִבְעוֹתַי" ווערן אנגערופן 'בְּחַרְבֵי וּבִבְשָׁתַי'.

א שיינעם און געשמאקן פשט געפינען מיר אין די ווערטער פונעם משך חכמה און אין די ווערטער פון הגר"ז הלוי על התורה, בבחינת 'שְׁנֵי גְבִיּוֹת הַמְּחַנְבָּאִים בְּסִגְנוֹן אַחַד', ווי פאלגט: דער אונטערשייד צווישן א 'חרב' און א 'קשת' איז, אז דער חרב דער שווערד, טוט אליין שניידן און הרג'נען מיט איד שארפֿקייט, און דער וואס האלט עס דארף נישט אריינלייגן כח דערצו. - אנדערש איז אבער דער 'קשת', דער בויגן, וואס פון זיך אליין האט עס נישט קיין שום מעגליכקייט צו הרג'נען, און דעם גאנצן כח וואס זי פארמאגט, קומט נאר פונעם מענטש וואס שיסט דעם פייל פונדערווייטנס, און געבט אריין אין דעם דער כח צו פליען. ווייל ווען ער שיסט צום פונקטליכן ריכטונג און ער געבט אריין אין די פיילן דעם פאסיגן כח און שונעלקייט, דעמאלטס צילן זיי - מיטן כח פון דער וואס שיסט זיי - אינעם ריכטיגן ציל.

אזוי זענען אויך פארהאנען צוויי סארטן תפילות. די ערשטע איז: די תפילה פונעם 'חרב', וואס דער תרגום זאגט דערויף 'בְּצִלוֹתַי', דאס איז דער דאווענען וואס די חכמים האבן מתקן געווען אז מען זאל דאווענען בציבור דריי מאל אין טאג. דאס ווערט געגליכן צו א שווערד, וואס איד כח און פעולה ווערט געטון פון דעם אליין. ווייל מיט דעם וואס דער מענטש איז מקיים זיין פליכט צו דאווענען בציבור, פועלט עס אלעס פאר אים אפילו אויב ער האט נישט אינזינען געהאט דערביי, און ער האט נישט אינוועסטירט פון זיין זייט דעם פאסיגן עבודת הלב. פונקט ווי דער שווערד, וואס נאכן עס דערלאנגען אויפן פאסיגן ארט, פועלט עס אליין איר פעולה, אזוי אויך דער עצם דאווענען בציבור פועלט איר פעולה.

די צווייטע סארט תפילה, איז די תפילה פונעם 'קשת', אזוי ווי דער תרגום זאגט אויף 'בְּקִשְׁתִּי', "בְּבְעוֹתַי", דאס מיינט "בְּקִשְׁתִּי", מיין פערזענליכע בקשה, וואס דער מענטש בעט אליין. דאס איז אזוי ווי א בויגן, וואס אלעס ווענדט זיך לויט ווי דער מענטש צילט זיינע פיילן ביי זיין תפילה. ווייל אויב ער וועט אינזינען האבן געהעריג, און ער וועט צילן זיין בקשה אויפן ריכטיגן וועג און אויפן פאסיגן ריכטונג ווען זיין הארץ, זעל און מה זענען צוזאמען אנגעשטעלט געהעריג, וועט ער מיטן אויבערשטנס הילף דערגרייכן צום ציל, און זיין בקשה וועט ווערן אנגענומען פארן קל מלך יושב על כסא רחמים, און זיין וואונטש וועט ערפילט ווערן צווישן אלע אידישע תפילות, אמן.

דער הייליגער כתב סופר זצוק"ל איז באוואוסט געווארן איבער די גאנצע וועלט, אלס איינער פון די גדולי ישראל און פון די גרעסטע צדיקים און פירער פונעם פאלק. - פונעם ארט וואו ער האט

געפאדערט אז מען זאל שוין נקמה נעמען אינעם איד פאר זיין חוצפה...

ווען דער כתב סופר האט געזען אז אין די שטאט פרעשבורג זענען אלע טויערן פארמאכט, איז ער ארויסגעפארן צום הויפטשטאט בודאפעסט, און מיט גרויס מי און פלאג איז אים געלונגען זיך צו טרעפן מיט די הויפט שרי המלוכה, און ערקלערט פאר זיי אז דער איד איז ריין פון יעדן שולד! ער האט ערקלערט אז וויבאלד ער קען אים זייער גוט פון דער נאנט, אלס איינער פון זיין קהילה וועלכער האט קיינמאל נישט פארנארט א צווייטן אפילו מיט א פרוטה, און אז מען זעט קלאר אז דער משרת איז שולדיג... - זענען אבער זיינע ווערטער געפאלן אויף טויבע אויערן. וויבאלד אויך דער הערשער פון די שטאט איז נישט גרייט געווען צו טוישן זיין מיינונג איז געבליבן דער שרעקליכער טויט-אורטייל אויפן זעלבן ארט, רחמנא ליצלן!

זענענדיג אז דער מצב איז גאר שרעקליך, און אז זיין השתדלות און טירחא אין בודאפעסט האט גארנישט געהאלפן, איז ער אהיימגעקומען פון דארט שפעט ביינאכט. דאס איז געווען דער לעצטער נאכט איידער עס האט געדארפט פארגעקומען דעם שרעקליכן אורטייל, ווען די גאנצע שטאט האט געווארט פארן קומענדיגן אינדערפרי, ווען יעדער וועט שטיין פארזאמלט אין צענטער פון שטאט, און מיטהאלטן דעם שרעקליכן שטראף איבערן איד, וועלכער האט לויטן אורטייל, געהאט די חוצפה צו גנב'נען דעם בערזל פונעם הערשער פון שטאט!

אין זייער א שפעטע נאכט-שעה האט דער הייליגער כתב סופר אראפגעלייגט זיין הייליגער קאפ אויף זיין געלעגער, זייענדיג שטארק מיט און אויסגעמוטשעט פון די גאנצע מי און פלאג פון די לעצטע טעג, און איינגעהילט אין גרויס זארג און שרעקליכער צער איבערן אורטייל פון אזא חשובער איד פון זיין קהילה. ער האט נישט געקענט אויפהערן צו טראכטן - וואס נאך קען מען טון כדי אים צו ראטעווען, איז דען דא עפעס וואס מען האט נאכנישט געטון?

און אזוי, צווישן די אלע מחשבות און זארגן, איז געפאלן אויף אים א דרימל, און אין זיין חלום איז געקומען צו אים זיין הייליגער טאטע דער חתם סופר זצוק"ל [אזוי ווי ער האט אים צוגעזאגט, צוויי טעג איידער ער איז ארויפגעגאנגען צום ישיבה של מעלה, ווען ער האט אים אויפגענומען אין זיין צוואה אז ער זאל אים איבערנעמען אלס דער רב פון שטאט און מיטן פירן די ישיבה אז ער וועט קומען פונעם עולם העליון אים צו העלפן ווען ער וועט דארפן]. - און דא זעט ער ווי זיין טאטע'ס געזיכט איז צארנדיג. ער האט געציטערט פון זיין

הייליגער טאטע, וועלכער האט זיך דערנענטערט צו אים מיט א שטרענגן בליק, שרייענדיג אויף אים: וויאזוי איז דאס מעגליך? אן אומשולדיגער איד שפאנט צו זיין טויט, איבערלאזנדיג נאך זיך חלילה אן אלמנה און יתומים! און דו ליגסט אויף דיין בעט, און דו טוסט נישט קיין פעולה אים צו ראטעווען???

דער כתב סופר איז שרעקליך דערציטערט געווארן, הערנדיג די מוסר רייד פון זיין הייליגער טאטע און האט אנגעהויבן זייער ביטערליך צו וויינען, זאגנדיג: איך האב דאך געטון אלעס וואס איך האב געקענט, און אסאך מער פון דעם, איך האב נישט צוריקגעהאלטן קיין שום טירחא און פלאג כדי אים צו ראטעווען. איז דען דא נאך א וועג וועלכע איך האב נאכנישט פראבירט? - האט דער כתב סופר געפרעגט, טרייסלענדיג פון געוויין.

אוודאי איז דא! האט דער חתם סופר געענטפערט מיט ענטשלאסנקייט: פארוואס ביסטו נישט מתפלל? דאווענען! דאווענען! אין אזא נאכט לייגט מען זיך נישט אראפ שלאפן! דו דארפט מרעיש עולמות זיין, און זיך בעטן מיט הייסע תפילות און אנקלאפן אויף אלע שערי השמים ביז דער אויבערשטער וועט רחמנות האבן. אין אזא נאכט שלאפט מען נישט!!! - האט דער חתם סופר באשטימט.

דער כתב סופר איז גלייך אויפגעשרינגען פון בעט מיט גרויס התלהבות און האט גלייך גערופן זיין משמש, באפעלנדיג אים אז ער זאל שוין גיין צו די ראשי הקהל, און זיי איבערגעבן אז מען זאל שוין אויפועקן אלע אידן פון שטאט, אנשים נשים וטף אן אויסנאם און טראץ דער אומשטייגערליכע שעה, זאלן זיך אלע איינזאמלען אינעם צענטראלער שול, פאר הייסע תפילות און געשרייען עד לב השמים צו ראטעווען א נפש מישראל.

ווי עס פארשטייט זיך, האבן אלע ערליך אויסגעפאלגט דעם באפעל פונעם רב, און האבן זיך צוזאמענגענומען אינמיטן נאכט פאר אן עצרת תפילה אינעם גרויסן בית המדרש. דער הייליגער כתב סופר איז ארויפגעגאנגען אויפן בימה מיט א וויינענדיג קול, ערקלערנדיג אז די שרעקליכע גזירה שוועבט איבער אלע מענטשן פון די שטאט, וויבאלד כל ישרא'ל ערבים זה לזה! און יעדער דארף זיך באטייליגן צו מתפלל זיין. דער רב האט ווייטער געזאגט מיט א קול געשטיקט פון טרערן, אז מען האט שוין פראבירט טון אלע מיטלען און וועגן, אבער ווי עס זעט אויס איז אלעס פארמאכט! דעריבער מוזן מיר שרייען מיט א גרויסן קול, און אויפשפאלטן און צורייסן די שערי שמים דורך

אונזערע תפילות וויבאלד אונזער כח איז נאר דורך אונזער מויל, און דורכן געשריי וועט מען קענען צורייסן דעם גור דין!

עס איז איבעריג צו שילדערן די געוואלדיגע בכיות און געשרייען וואס זענען פארגעקומען אין יענעם נאכט אינעם גרויסן שול פון פרעשבורג זענענדיג ווי דער גרויסער רב און רועם של ישרא'ל שטייט און גיסט אויס זיין הארץ און וויינט און שרייט מיט מוראדיגע תפילות. און ווירקליך, די תפילת צדיק און די תפילת ציבור האט עושה רושם געווען למעלה, און מיטן הילף פון די תפילת הצדיקים פון אויבן, מיט זיין הייליגער טאטע דער חתם סופר ז"ע וועלכער האט אויך נישט גערוט די גאנצע נאכט, אזוי ווי ער האט צוגעזאגט צו זיין זון אז ער וועט אים שטיין צו הילף אינדערצייט פון א צרה האט ער אנגעקלאפט אויף די שערי רחמים מיטן גאנצן כח ביז ער האט דערנענטערט די אידישע תפילות פארן כסא הכבוד. די תפילות האבן טאקע געפינען חן ביים הייליגן באשעפער, און די גזירה איז בטל געווארן, כאטש עס איז שוין פארזיגלט געווארן, און דער דין איז איבערגעדרייט געווארן אויף רחמים.

אינדערפרי, יעדער איז שוין געווען פארזאמלט אין צענטער פון שטאט צום גרויסן משפט. ווען דער הויפט ריכטער איז אנגעקומען, האט ער געבעטן אז מען זאל נאכאמאל קלארמאכן אז דער אורטייל איז ריכטיג, און ער האט געפרעגט צי מען האט גוט אויסגעפארשט אלע פארמישטע אינעם רויב. אין דעם לעצטן מינוט האט ער באשלאסן, אז מען זאל אויספארשן דעם גוי'אישן משרת, וואס בלויז אויף זיין עדות האט מען געמאכט דעם גאנצן משפט, און דעריבער האט מען פאראורטיילט דעם איד. דער שלעכטער גוי, וועלכער איז נישט גרייט געווען פאר אזא פלוצימדיגע אויספארשונג האט נישט גערעדט צו דער זאך, און אין זיינע ווערטער זענען געווען זייער אסאך סתירות און אומפארשטענדליכקייטן. ביז די גאנצע אמת איז קלאר געווארן, אז ער האט עס געטון פון זיין אייגענעם ווילן, און דער איד איז אינגאנצן אומשולדיג!

מען האט גלייך אויפגעטוישט די פאראורטיילטע. דעם שלעכטן גוי, דעם אמת'ן גנב איז געשיקט געווארן צו די תליה און דער איד איז געראטעוועט געווארן, צום גרויסן פרייד פון אלע מענטשן פון די שטאט, וועלכע האבן אליין געזען דעם געוואלדיגן כח פון תפילה, וואס איז אימשטאנד צו איבערדרייען די גזירה אויך ווען עס איז שוין געווען פארחתמעט, און צום גרויסן פרייד פונעם הייליגן כתב סופר, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה אמן.

[מתוך סיפור במחזות התפילה בספר "בית אהרן" לבחורי 'פניסק קארלין' - קובץ כלילות שיעור 23]

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצוי"ב

לעי"ת החבור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסי"א רבי ישראל יצחק ולב"ע יח כסלו תנצבה.

לעי"ת מרת חיה סאסא בת לאה ולב"ע י' סיון תנצבה.

שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה

לעי"ת הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מייער ולב"ע י"ג אלול תשפ"ב תנצבה.

יו"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175